

KESKKONNA- JA TEGEVUSARUANNE

Esitaja: Tootjavastutusorganisatsioon OÜ

Periood: 2024

Koostaja: Laura Rebane

Sisukord

Eessõna.....	3
Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-st.....	4
TVO juhtpõhimõtted.....	6
TVO tegevused numbrites, 2024. aastal	8
TVO 2024. a. tegevuste kokkuvõte.....	9
Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine	11
TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine	11
Teavitustegevuste kulud	13
Teadlikkuse suurendamine	13
TVO keskkonnajuhtimissüsteem	15
TVO olulised keskkonnaaspektid ja mõjud	16
TVO keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava aastal 2024	17
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkus	20
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad	20
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad	23
Vastavus õigusaktide nõuetele	27

Lisa 1. TVO konteinerpark

Lisa 2. Pakendijäätmete taaskasutus (tekkekohal kogutud ning avaliku konteinerivõrgustiku kaudu kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmete kogused)

Lisa 3. Olulised keskkonnaaspektid ja nende mõjud

Eessõna

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edaspidi TVO) on juba ettevõtteks loodud selleks, et tootmise ja tarbimise keskkonnamõju vähendada. Nimelt on meie peamine ülesanne korraldada pakendite kogumist ja taaskasutusse suunamist, et tagada jäätmete kui ressursi uuesti kasutuselevõtmine võimalikult suures mahus. Kogu juhtimissüsteem järgib keskkonnajuhtimissüsteemi põhimõtteid ja nõudeid ning oleme võtnud endale kohustuse juhtimissüsteemi pidevalt parandada ning suurendada oma tegevuste tulemuslikkust, mis omavad keskkonnamõju. TVO keskkonnaaruanne sisaldab ka vastavalt Pakendiseadusele kohustusliku taaskasutusorganisatsiooni tegevusaruande elemente, et anda meie tegevustest ja tulemustest veelgi parem ja kompaktsem ülevaade.

Aastal 2024 seadsime oma keskkonnategevuses fookusesse pakendijäätmete ringlussevõtu suurendamise ning kogumissüsteemide arendamise. Meie peamine eesmärk oli kasvatada ringlussevõtu määra võrreldes turule lastud pakendite kogusega ning suurendada elanikkonnalt kogutud pakendijäätmete koguseid.

Aasta fookustegevusena keskendusime klaaspakendite kogumissüsteemi laiendamisele, et parandada selle liigiti kogumise tõhusust ning tagada materjalide parem taaskasutus. Teiseks oluliseks teemaks oli KOJV kaudu kogutud jäätmete kokkuveo protsessi loomine. Lisaks jätkasime ka muude oluliste aspektide põhjal valitud toetavate tegevustega, mis toetasid seatud eesmärkide saavutamist. Läbivalt oleme tegutsenud eesmärgiga muuta pakendijäätmete käitlemine järjest tõhusamaks ning läbipaistvamaks.

Käesoleva aruande esimene blokk kajastab TVO tegevusaruande kohustuslikku sisu ning teine pool aruandest annab ülevaate TVO 2024.a seatud eesmärkide ja mõõdikutega seotud tulemuslikkusest.

Kristiina Dreimann

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ tegevjuht

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-st

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edaspidi TVO) on pakendiettevõtjate poolt loodud taaskasutusorganisatsioon (edaspidi TKO), mis korraldab pakendijäätmete kogumist ja taaskasutusse suunamist Eestis. Meie tegevusi reguleerivad peamiselt Pakendiseadus ja Pakendiaktsiisi seadus ning erinevad pakenditega seotud määrused. Vastav tegevusluba on antud keskkonnaministri poolt 22.01.2009.

TVO klientideks on ettevõtted, kes toovad maale pakendatud kaupa või kes ise oma tegevuse käigus pakendavad ning müüvad kaupu Eesti turule. Sõlmitava kliendilepinguga annavad ettevõtjad toodete pakendite kogumise ja taaskasutuse sihtarvude täitmise kohustused üle TVO-le.

Meie ülesannete täitmine toimub peamiselt koostööpartnerite kaudu. Ettevõtte eesmärkide saavutamine ning klientidele vajalike teenuste osutamise kvaliteet sõltub koostööpartnerite valikust ning koostöö edukast toimimisest. Sellest tulenevalt ka tegevuste keskkonnamõjude ohjamine toimub peamiselt läbi koostööpartnerite tegevuste ohjamise.

TVO tegevuskohaks on Löötsa 4, Tallinnas asuv kontor.

TVO põhitegevusteks on:

Pakendite taaskasutamise korraldamine;

Valikkogumise edendamine;

Teadlikkuse kasvatamine pakendite ja pakendijäätmete keskkonnamõju vähendamiseks.

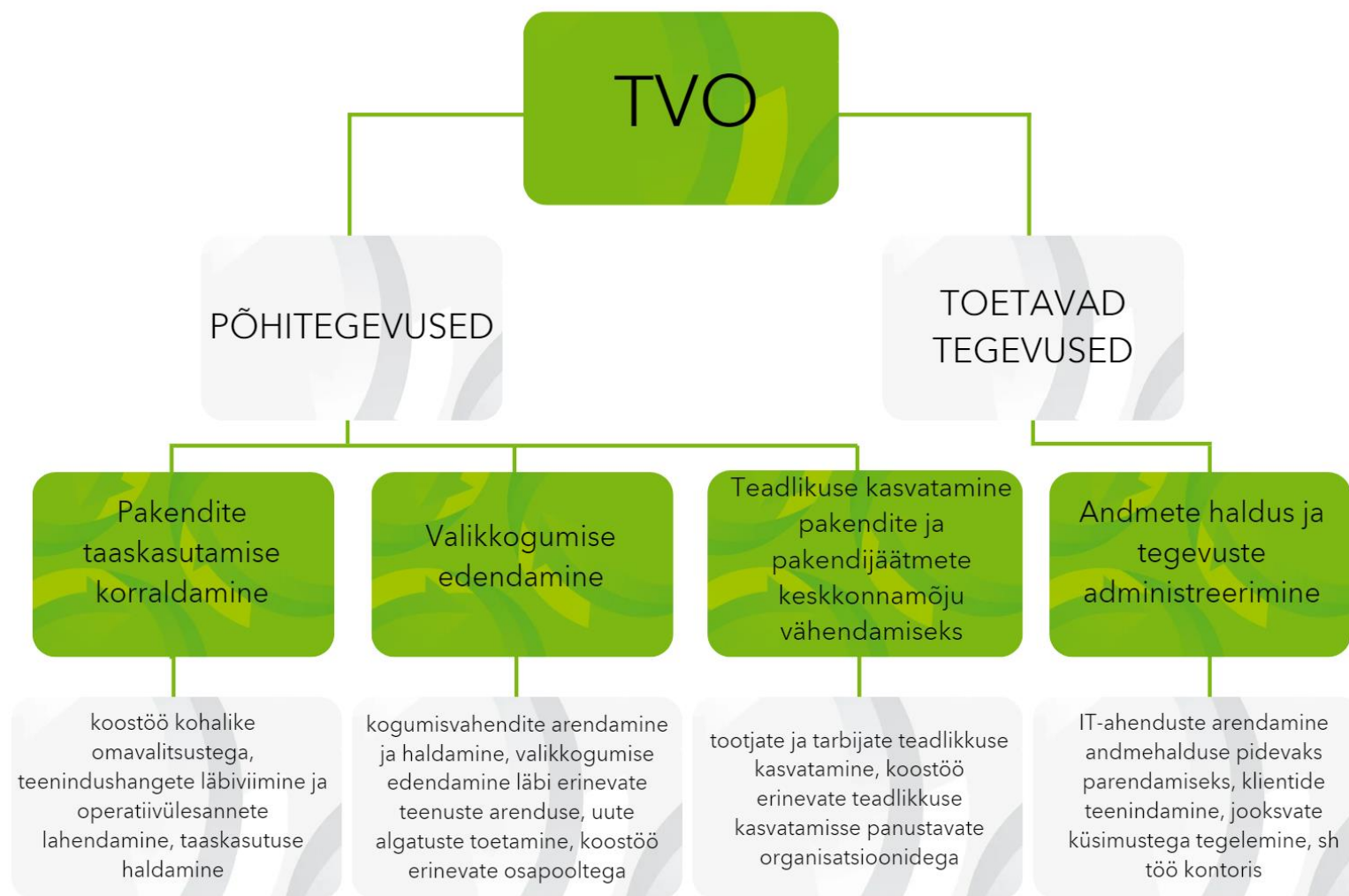
TVO toetavateks tegevusteks on:

Andmete haldus ja tegevuste administreerimine, sh tagades jätkusuutlikkust ja finantsilist stabiilsust (vt. Joonis 1).

TVO on loodud pakendiettevõtjate poolt. Ettevõtte kasumit osanike vahel ei jagata, vaid see suunatakse pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamisse.

TVO osanikud on: AS LTT, AS Balsnack International Holding, R-S Packaging OÜ, AS Smarten Logistics, RRLektus AS, AS Sirowa Tallinn, MAXIMA Eesti OÜ ja AS OG Elektra.

Ettevõtte keskkonnajuhtimissüsteem hõlmab kõiki ettevõtte tegevusi aadressil Löötsa 4 ning mis on seotud allolevate koodidega: NACE koodid: 3832, 3811

Joonis 1. TVO põhi- ja toetavad tegevused

TVO juhtpõhimõtted

Vaatamata ettevõtte panustamisele keskkonnahoidu läbi pakendijäätmete kogumise ja ringlussevõtu edendamise, kaasnevad nii meie kui ka meie koostööpartnerite tegevusega nii otsesed kui ka kaudsed mõjud keskkonnale. Sellepärast on oluline, et oma tegevuse keskkonnamõju kaardistaksime, mõõdaksime ja pidevalt tegevuste korrigeerimise läbi vähendaksime.

Pakendamine, pakendimaterjalide valik ja pakendi disain omavad olulist rolli ressursside ringlemisel, lisaks jäätmete valikkogumisele ja vääringdavale käitlusele.

Meie unistus on, et pakendamine oleks vajaduspõhine, toodetud pakendeid saaks kasutada korduvalt ning pakendijäätmed oleks väärtuslik tooraine tootmises.

Meile on oluline, et meie tegevused aitaksid kaasa säästva arengu eesmärkide saavutamisele.

Panustame läbi allolevate eesmärkide seadmise:

1. Loodusressursside säästlikum kasutamine läbi tarbimise vähendamise ja materjalide korduva ringluse:

- kasvatame tootjate ja tarbijate pakenditega seotud teadlikkust,
- loome mugava ja efektiivse kogumissüsteemi, mis toetab ressursside ringlemist;
- tagame kogutud pakendijäätmete maksimaalse ringlussevõtu;
- inspireerime keskkonnahoidlikumate ja ringsemate pakendidisaini lahenduste laialdasemat rakendamist.

2. Meie juhitud tegevuse keskkonnamõju vähendamine:

- hoolitseme selle eest, et meie tooted ja teenused oleksid kvaliteetsed ja keskkonnahoidlikud;

- eelistame koostööpartnerite valikul neid, kes teadlikult tegelevad oma keskkonnamõju vähendamisega ning püüdleval samuti säästva arengu eesmärkide saavutamise poole;
- teeme otsuseid lähtudes parima majandusliku efektiivsuse ja jätkusuutlikkuse kombinatsioonist.

Oma tegevuses lähtume järgmistest põhimõtetest:

- **TOETAME JA EDENDAME KOOSTÖÖD** – oleme avatud koostööks, mis toob erinevad osapooled kokku, et jõuda ühiste eesmärkideni.
- **TÄIDAME KOKKULEPPEID** – täidame seadusaktidest tulenevaid kohustusi ning vastame klientide ja koostööpartnerite ootustele.
- **VÄHENDAME KESKKONNAJALAJÄLGE** – parendame pidevalt TVO tegevusi, mis seonduvad meie keskkonnaaspektidega, keskendume ressursside tõhusale kasutamisele ja saastamise vältimisele;
- **VALIME SÜDAMEGA** - koostööpartnerite valikul eelistame neid, kelle keskkonnategevuse põhimõtted ühtivad meie omaga.

Keskkonnahoidlikkuse tagamiseks oleme rakendanud Euroopa Liidu EMAS määruse nõuetele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi. Täiendame oma keskkonnajuhtimissüsteemi järjepidevalt, et suurendada keskkonnategevuse tulemuslikkust.

Keskkonnajuhtimissüsteemi arendamisse ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse suurendamisse oleme kaasanud kõik TVO töötajad ja koostööpartnerid. Meie tegevuste keskkonnamõju iseloomustavad näitajad on avalikud ja kättesaadavad kõikidele huvirühmadele.

TVO tegevused numbrites, 2024. aastal

tvo

Pakend ei ole prügi.

Kogu pakendid olmejäätmetest eraldi ja väldi prügistamist.

Vii pakendid lähimasse pakendipunkti või telli teenus koju. Nii ei satu need metsa või merre ja saavad uueks tooteks.

#LIHTNE

tvo.ee/lihtne

Eramajade tasuta
pakendite veoga
liitunud
17 466 eramaja

Avalikke
konteinereid üle
Eesti **2889**

Kortermajade
teenusega liitunud
2996 kortermaja

Teavitustegevusele
suunasime üle
81 000€

Taaskasutatud pakendeid
29806 tonni

#SORTEERIMINEONLIHTNE

TVO 2024. a. tegevuste kokkuvõte

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edasi TVO) on sõlminud kliendilepingu kokku 1059 pakendiettevõtjaga täitmaks nende pakendi- ja pakendiaktsiisiseadusest tulenevaid kohustusi. Klientide nimekiri on leitav kodulehelt <https://tvo.ee/meist/kliendid>. Üle võetud kohustuste maht tuleneb pakendiettevõtjate poolt esitatud pakendiaruannetest ja on liigiti kajastatud **Tabel 3**. Pakendiettevõtjad tasuvad teenustasu vastavalt Eesti turule lastud pakendite kogusele. Alates 01.07.2023 hakkasid kehtima uued hinnad ning pärast seda hinnamuutust olnud ei ole. Vastavalt ringlussevõtu keerukusest muutusid hinnad müügipakendi plastil ja paberil. Allpool toodud hindadele lisandub käibemaks.

Tabel 1. Teenustasud al 01.07.2023, müügipakendid

Pakendi materjal	Kogumise ja taaskasutamise teenustasu, €/tonn
Klaas	91
Plast (mono)	225
Plast (komposiit)	360
Paber- ja kartong (mono)	80
Paber- ja kartong (komposiit)	135
Joogikartong	140
Metall (must/värviline)	162
Puit	20
Muu	270

Tabel 2. Teenustasud al 01.07.2023, veo- ja rühmapakendid

Pakendi materjal	Kogumise ja taaskasutamise teenustasu, €/tonn
Klaas	91
Plast	60
Paber- ja kartong	65
Metall (must/värviline)	77
Puit	18
Muu	270

TVO saab oma tulud suuremalt jaolt taaskasutuse teenustasudest. Pakkematerjali või pakendijäätmete kokkuostuga me ei tegele ja seetõttu ei saanud me ka sellest tegevusest tulu.

Teenustasudena saadud tuluga:

1. korraldame üle-eestilist pakendijäätmete kogumisvõrgustiku teenindamist;
2. osutame kohtkogumise teenuseid nii pakendiettevõtjast klientidele kui ka era- ja kortermajadele;
3. panustame elanikkonna teadlikkuse kasvatamisse;
4. kanname administratiivtegevusega seotud kulusid.

Tegevuse tulemusena saadud kasumit omanikele ei jagata vaid suunatakse pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse süsteemi arendamisse.

2023. aastal lõppesid TVO eelmise perioodi teenindamise kokkulepped ning 2024. aastal korraldasime uued hinnapäringud, mille tulemusena paljudes piirkondades muutusid teenuse osutajad. Hangitavad teenused ja tingimused on leitavad meie kodulehel: <https://tvo.ee/meist/koostoo#--hinnap%C3%A4ringud>.

Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine

TVO on koostöölepingu sõlminud enamike omavalitsustega ning 2024. aastal muutusi lepingute uuendamisel ei olnud.

TVO pakendijäätmete kogumisvõrgustik, mis on rajatud koostöös omavalitsustega, koosneb alljärgnevatest lahendustest ja konteinerite arvust:

- **Avalikud**, kõigile kasutamiseks mõeldud konteinerid. Konteinerid, mis asuvad avalikus ruumis ja on mõeldud kõigile kasutamiseks. Suuremates linnades (Tallinn, Tartu, Pärnu) ja valdades (Rae, Viimsi, Saku, Kiili) koosnevad pakendipunktid kolmest konteinerist: klaas-, papp- ja paber- ning plast-, metall- ja joogikartongpakendi konteiner. Mujal kogutakse pakendijäätmeid enamasti ühte konteinerisse kokku. Avalikuks kasutuseks mõeldud konteinereid on üle Eesti 2889 (lisandunud 216 tk).
- **Kortermajadest** pakendi vedu on mitmes kohalikus omavalitsuses. Kortermajadest kogub pakendeid 2996 kortermaja.
- **Eramajadest** pakendi vedu pakendikoti teenusega. Eramajadele pakume võimalust liituda teenusega, mille käigus saab pakendijäätmeid ära anda 150L kollase kilekotiga. Selle teenusega on liitunud 17 466 eramaja.

Avaliku konteinerpargi väljapanekul vajalike pakendipunktide arvu leidmisel lähtub TVO Pakendiseaduse § 17¹ asustustiheduse nõuetest. Pakendipunktide asukohad aga määrab kohalik omavalitsus.

Täpsem info TVO konteinerpargi kohta on ära toodud Lisas 1.

TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine

Käesoleva aruande koostamise hetkel (seisuga 30.06.2025) TVO klientide poolt esitatud aruannete kohaselt turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused on toodud **Tabel 3**.

Tabel 3. TVO klientide poolt 2024. aastal Eesti turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO poolt taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused tonnides

Materjali liik	Turule lastud, t	Taaskasutatud, t	Sh ringlusse võetud, t	Taaskasutusmäär/ Ringlussevõtumäär %
Klaas	4560,967	3542,359	3542,359	78%/78%
Plast	7791,171	8007,796	3976,235	103%/51%
Paber- ja kartong	15915,05	11815,242	10973,237	74%/69%
Metall	1619,54	1078,876	1078,876	67%/67%
Puit	13908,245	6905,186	4416,356	50%/32%
Muu	56,509			
KOKKU	43851,482	31349,459	23987,063	71%/55%

Detailsem info taaskasutuse kohta on Lisas.

Teavitustegevuste kulud

Vastavalt Pakendiseaduse § 17⁴ lõikele 5 peavad teavitustegevusele tehtavad kulutused moodustama vähemalt kaks protsenti taaskasutusorganisatsiooni kalendriaasta käibest. TVO 2024. aasta käive oli ligi 4 MEUR. Teavitusele tehtud kulutused olid summas ligikaudu 81 400 eurot.

Tabel 4. TVO 2024. aasta teavitustegevustega seotud kulud eurodes

Tegevus	Summa
Kujundused	1787,00
Reklaammaterjalide tootmine	28144,93
Reklaami ost	38160,98
Teavitusprojektid	5697,39
Muud teavitustööga seotud teenused	3026,00
Kodulehe arendus	3850,00
Teavituskanalite teenustasu	409,88
Tölketeenused	288,37
KOKKU:	81364,55 EUR*

*Teavitustegevuste kulud on esitatud ilma käibemaksuta.

Teadlikkuse suurendamine

Teavitustegevuste peamine fookus oli ka 2024. aastal elanike teadlikkuse tõstmisel: kokku viisid TVO töötajad läbi ca 120 koolitust, mille raames sai sorteerimise alal teadlikumaks 4181 inimest. Haridusasutustest tõstaks esile Viimsi valla koole, kes kutsusid meie koolitajaid sorteerimisest rääkima kogu kooliperele ehk kõikidele klassiastmetele esimesest üheksanda klassini. Koolitatud said Viimsi Kooli, Haabneeme Kooli, Püüsi Kooli ja Randvere Kooli õpilased.

Jäätmete sorteerimise vajalikkusele (sh prügistamise ja merereostuse vältimisele) juhtisime tähelepanu novembris-detsembris läbi viidud üleriigilise reklaamikampaaniaga „Pakend ei ole prügi“, kus jagasime sõnumit nii erinevatel välimeediapindadel, digi- ja sotsiaalmeedias, raadiokanalites ja kaupluste siseraadiotes ning maakonnalehtedes ja televisioonis. Samuti jooksid reklaamklipid Tallinna busside siseekraanidel. Kampaanial läks väga hästi, saavutades ja ületades planeeritud digikanalites näitamiste arvud – kokku enam kui 3,038 miljonit näitamist - ning jõudes suure hulga unikaalsete kasutajateni sihtrühmas, seejuures optimaalse korduste arvu juures, et tekiks kasutajate seas mäletatavus.

Sorteerimise mõtteviisi levitamiseks ja inimeste kaasamiseks kutsusime kogukondasid üles taotlema rahastust eriilmeliste teavitusprojektide elluviimiseks. Ligi kümnekonnast taotlusest osutus statuudile vastavaks üks, kes sai rahastuse summas 2122,80 EUR.

Osaesime aktiivselt Eesti Ringmajandusettevõtete Liidu töös, kus erinevates töögruppides oli aasta üheks läbivaks teemaks kavandatud jäätmereform.

TVO keskkonnajuhtimissüsteem

TVO erinevate teenuste/tegevuste pakkumine kätkeb endas mitmeid keskkonna- ja töötervishoiu riske ja mõjusid. Erinevate riskide ja mõjude ohjamiseks oleme rakendanud keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KKJS). Keskkonnajuhtimissüsteem on osa meie igapäevasest juhtimisest ja see hõlmab nii meie põhi- kui ka toetavaid tegevusi.

KKJS ülesehituse oluliseks alustalaks on regulaarselt hinnatud ettevõtte tegevusest tulenevad keskkonnaaspektid ning nende keskkonnamõju. Viimastest lähtuvalt koostame 3-5 aastaks ettevõtte tegevuskava. Tegevuskava on aluseks jooksva aasta fookuse valikul ja eesmärkide seadmisel. Selliselt tagab KKJS keskkonnamõjude väljaselgitamise, nende vähendamiseks meetmete kasutuselevõtu ja tegevuste ja teenuste pideva parendamise.

KKJS on rakendatud vastavalt Euroopa Liidu EMAS määruse nõuetele. TVO keskkonnajuhtimise eest vastutavaks töötajaks on keskkonnaspetsialisti Laura Rebane. Juhtkonnapoolseks esindajaks on juhatuse liige Kristiina Dreimann.

TVO olulised keskkonnaaspektid ja mõjud

Oleme välja töötanud protseduuri oma tegevusega seotud keskkonnaaspektide määratlemiseks ja nende olulisuse hindamiseks. **Lisas 3** on ära toodud oluliste keskkonnaaspektide kirjeldus ja nende mõjud.

Oma tegevuse ja teenustega seotud otseste ja kaudsete keskkonnaaspektide kindlaks tegemisel oleme kasutanud olulusringil põhinevat lähenemisviisi, võttes arvesse tegevusi ja teenuseid, mida saame kontrollida või mõjutada. Keskkonnaaspektide väljaselgitamiseks oleme võtnud arvesse kõiki ettevõtte põhitegevusi ning nendega seotud toetavaid tegevusi.

Samuti oleme arvestanud plaanitavate muudatuste ja arengutega ning võimalike hädaolukordadega.

Keskkonnaaspektide ja -mõjude olulisuse hindamisel võtame arvesse õigusaktide nõudeid, huvirühmade seisukohti, aspekti suurust ja sagedust ning ka potentsiaalset mõju nii elu- kui looduskeskkonnale.

Keskkonnaaspektide ja mõjude ülevaatus ja hindamist viime läbi oluliste muudatuste toimumisel ning lisaks enne uusi plaanitavaid arendusi. Selline kompleksne metoodika aitab meil saada jooksvalt teavet tegevuse keskkonnamõju suurusest ning seda ka pidevalt läbi asjakohaste meetmete vähendada ja ohjata. Olulise mõjuga aspekte võtame arvesse keskkonnaeesmärkide seadmisel.

Keskkonna- aspekt

Ettevõtte tegevuste, toodete või teenuste erinevad tahud, mis mõjutavad keskkonda - õhku, vett, pinnast, loodusvarade kasutust, taimestikku, loomastikku, kogukonda, põhjustades reeglina negatiivseid tagajärgi.

Oluline keskkonna- aspekt

Kõikide keskkonnaaspektide seast valitakse hindamiskriteeriumite abil välja olulised mille osas on vaja keskkonnaalast tulemuslikkust parandada.

Keskkonna- mõju

Keskkonnamõju on ettevõtte tegevustest, toodetest ja teenustest tulenevate keskkonnaaspektide poolt tekitatud ebasoodne või soodne muutus keskkonnas.

TVO keskkonnanäesmärgid ja tegevuskava aastal 2024

Oleme oma keskkonnategevuse plaanipäraseks parendamiseks seadnud iga-aastased üle vaadatavad keskkonnanäesmärgid ja -ülesanded. Keskkonnanäesmärkide ja -ülesannete elluviimiseks koostame iga-aastaselt tegevuskava.

Järgnevalt on esitatud TVO 2024. aasta keskkonnategevuskava ja selle täitmise seis (vt. Tabel 5).

Peamine fookus 2024. aastal oli erinevate tegevuste läbiviimine, et suurendada TVO kogumissüsteemiga kokku kogutud pakendijäätmete ringlussevõttu (turule lastud pakendite osakaalust). Selleks jätkasime Harjumaal kolmeks kogumise projektiga, kus avalikes pakendipunktides on tarbijal võimalik ära anda kolme liiki pakendeid (paber ja papp, plast-, metallpakend ja joogikartong ning klaas), tegelesime kogumisvahendite soetamise projektiga ning strateegiliste otsuste tegemisega. Pöörasime tähelepanu ka tarbijate keskkonnateadlikkuse tõstmisele.

Meile oli oluline saada tagasisidet meie huvirühmadelt, mistõttu viisime 2024.a aastal läbi klientidele ja KOVidele suunatud tagasisideküsitluse. Küsitluse üheks eesmärgiks oli saada hinnang koostööle TVO-ga.

KOV-i küsimustiku tulemusena oli hinnang koostööle, 5 palli skaalal, **4.24**. (maksimum 5)

Pakendiettevõtjate hinnang koostööle oli **4,52**. (maksimum 5)

Tabel 5. TVO keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava aastal 2024

Keskkonnaaspekt/ risk	R (risk)/ A (aspekt)	Otsene või kaudne (O/K)	Keskkonnaeesmärk 2024	Tegevused (kava)	Tähtaeg	Täitmise staatus
Pakendijäätmete ringlussevõtu- lahenduste puudumine	R	K	TVO kogumissüsteemiga kokku kogutud pakendijäätmete ringlussevõtu kasv turule lastud pakendite osakaalust (%)	Harjumaal kolmeks kogumine+klaasikogumine avalikust võrgust	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt
Vale disainiga kogumisvahend	A	O	TVO kogumissüsteemiga kokku kogutud pakendijäätmete ringlussevõtu kasv turule lastud pakendite osakaalust (%)	Klaasikogumine avalikust võrgust - kogumisvahendite tagamine	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt
Kogutavate pakendijäätmete halb kvaliteet	A	K	Elanikkonnalt kogutud pakendijäätmete koguste kasv (tonn)	KOJV tekkekohal kogutud pakendijäätmete kokkuveo protsessi loomine	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt
Valesti valitud koostööpartnerid	R	O	TVO kogumissüsteemiga kokku kogutud pakendijäätmete ringlussevõtu kasv turule lastud pakendite osakaalust (%)	Taaskasutuse arvestamise protsess korrektselt juhitud ja koostööpartneritega lepingud, taaskasutuskohustused täidetud	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt
Vähene keskkonna- teadlikkus	A	O	Elanikkonnalt kogutud pakendijäätmete koguste kasv (tonn)	Personaalsete koolitustega jõuame umbes 5000 inimeseni	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt

Keskkonnaaspekt/ risk	R (risk)/ A (aspekt)	Otsene või kaudne (O/K)	Keskkonnaeesmärk 2024	Tegevused (kava)	Tähtaeg	Täitmise staatus
Vähene keskkonna- teadlikkus	A	O	Elanikkonnalt kogutud pakendijäätmete koguste kasv (tonn)	Teavitustegevusse kaasame kogukonnad läbi projektikonkursside	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt
Valesti valitud strateegia	R	O	TVO kogumissüsteemiga kokku kogutud pakendijäätmete ringlussevõtu kasv turule lastud pakendite osakaalust (%)	Ettevõtte strateegia väljatöötamine lähtuvalt tuleviku muudatustest	31.12.2024	Tehtud plaanipäraselt

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkus

Oleme määratlenud keskkonnale olulist mõju avaldada võivate tegevuste mõõdikud ning jälgime neid süsteemselt, et tagada vastavus õigusaktide nõuetele, püstitatud keskkonnanäitajatele ja –ülesannetele ning tagada asjakohase toimimise järgimine (eelkõige oluliste keskkonnanäitajate ohje ja nendega seotud keskkonnamõjude vähendamine).

TVO on üle vaadanud oma tegevused ning selgitanud välja millised on kohalduvad parimad võimalikud tehnikad (komisjoni otsus [\(EL\) 2019/61, avaliku halduse sektori parimaid keskkonnajuhtimistavasid, keskkonnatoime näitajaid ja tipptaseme võrdlusaluseid sisaldava võrdlusdokumendi kohta](#) ning komisjoni otsus [\(EL\) 2020/519, jäätmeäritlussektori parimaid keskkonnajuhtimistavasid, keskkonnatoime näitajaid ja tipptaseme võrdlusaluseid sisaldava võrdlusdokumendi kohta](#)) ning kõik olulisemad soovitusel on integreeritud:

- oleme kasutanud majandushoobasid (tasude kohandamise kaudu), et suunata jäätmeid tekitavate organisatsioonide (pakendiettevõtjate) käitumist selliselt, et suureneks ringlussevõetavate pakendijäätmete kogus;
- oleme enda tegevustesse põiminud teadlikkuse suurendamise ning võtnud eesmärgiks kampaaniate korraldamise eri sihtrühmade järgi;
- oleme enda tulemuslikkuse näitamiseks võtnud eesmärgiks ringlussevõtu määra jälgimise.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamiseks oleme valinud välja erinevad mõõdikud mida jälgime vastavalt kavale. Mõõdikud on jaotatud vastavalt keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajateks ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajateks.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad

TVO toetavaks tegevuseks on töö kontoril, mistõttu on keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad seotud kontoriressursside kasutamisega. Suhteliseks näitajaks B1 oleme võtnud töötajate arvu (vt. Tabel 6). Kuna töö kontoril ei ole otseselt seoses pakendijäätmete kokku kogumise ja äritlusega ei ole võimalik võtta suhteliseks näitajaks muud.

Põhinäitajatest ei ole esindatud kontori CO2 ja bioloogiline mitmekesisus. Põhjus, miks oleme otsustanud antud näitajate andmeid mitte kajastada seisneb asjaolus, et meil puudub tegevus mille käigus oleks võimalik antud näitajaid kontrollida ja mõjutada. Meie kontori CO2 heide ja mõju bioloogilisele mitmekesisusele ei ole olulise keskkonnamõjuga. Kasutusel on 2 sõidukit. Kontorit köetakse kaugküttega. CO2 heitme koguse arvutamise algandmed ei olnud meile 2024. aastal kättesaadavad. Kontor asub büroohoone rendipinnal ja selle mõju bioloogilisele mitmekesisusele ei ole võimalik eraldi mõjutada.

Alates 2024. aastast mõõdame ainult segaolmejäätmete (mis jääb järgi peale kõigi muude jäätmete eraldi kogumist) teket, eesmärgiga keskenduda selle vähendamisele.

Tabel 6. TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad

Näitaja	Ühik	Absoluutkogus A1 (tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas), ühik tonn			Suhteline näitaja B1 (tähistab kogu organisatsiooni aastast väljundit), ühik tonn			Arv R (A/B) (tähistab suhtarvu, mis saadi läbi valemi A2/B2), ühik massiprotsent		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Energia										
Elektrienergia tarbimine (roheline energia)	kWh	2724	1903	2375,2	6	6	7	454,00	317,17	339,31
Maagaasi tarbimine (kontori küte)	MWh	18,4	16,54	20,58	6	6	7	3,07	2,75	2,94
Ressursitõhusus										
Kütuse tarimine (tööautode sõidud)	L aastas	524,89	456,87	271,41	6	6	7	87,48	65,27	38,77
Olmejäätmete teke	L aastas			300			7			42,86
Veekasutus										
Veetarve/kanalisatsioon	M3 aastas	22,74	23,57	26,53	6	6	7	3,79	3,37	3,79

Keskkonnategevust iseloomustavad andmed säilitatakse tõendusdokumentidena vastavalt ettenähtud korrale.

Kolme viimase aasta suhtarvudes on olulisi muutusi olnud energiatõhususes ja ressursitõhususes. Energiatõhususe valdkonnas on elektrienergia tarbimine viimase kolme aasta jooksul langenud, sest inimeste töötamine kontoris on olnud varieeruv ja järjest rohkem töötatakse kodukontoris.

Ressursitõhususe valdkonnas on olnud tulemuslikkuse põhinäitajaks kütuse tarbimine, mille muutus on olnud viimase kolme aasta jooksul -55%. Peamine põhjus selleks on asjaolu, et tööülesanded on muutunud ja sellega seonduvalt ka töösõidud. Lisaks sellele proovime järjest rohkem kohtumisi viia läbi veebi teel.

Alates 2024.a hakkasime ka olmejäätmete teket kontoris mõõtma ning seetõttu ei ole võimalik andmeid eelmiste aastatega võrrelda.

Veekasutuse valdkonnas on veetarve/kanalisatsioon 2022. ja 2024. aastal olnud sama, 2023.a on olnud väike langus.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad

TVO peamised tulemuslikkuse erinäitajad on seotud pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise, sh ringlussevõtu määrade täitmisega. Suhteliseks näitajaks B2 oleme võtnud turule lastud pakendijäätmete koguse (vt Tabel 7).

Tabel 7. TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad

Näitaja	Absoluutkogus A2 (tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas), ühik tonn			Suhteline näitaja B2 (tähistab kogu organisatsiooni aastast väljundit), ühik tonn			Arv R (A/B) (tähistab suhtarvu, mis saadi läbi valemi A2/B2), ühik massiprotsent		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Üdine taaskasutusmäär	33483	31899,636	29805,767	48159	46549,081	43851,482	70	69	68
Üldine ringlussevõtumäär	26759,3	24701,67	23987,06	48159	46549,081	43851,482	56	53	55
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (plast)	3977,29	3791,079	3976,235	48159	46549,081	43851,482	8,26	8,14	9,07
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (paber)	11605,4	11860,99	10973,24	48159	46549,081	43851,482	24,1	25,48	25,02
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (puit)	6147,29	3880,583	4416,356	48159	46549,081	43851,482	12,76	8,34	10,07
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (klaas)	3597,84	3957,37	3542,36	48159	46549,081	43851,482	7,47	8,50	8,08
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (metall)	1431,45	1211,645	1078,876	48159	46549,081	43851,482	2,97	2,60	2,46

Kolme viimase aasta jooksul on üldine taaskasutusmäär vähenenud vastavalt pakendite turule laskmise mahtude muutumisega. Lisaks on üldine ringlussevõtumäär 2024.aastal langenud, võrreldes 2022.aastaga. Peamine põhjus on olnud pakendite turule laskmise vähenemine ja järjest keerulisemate pakendimaterjalide turule laskmine.

Plasti ringlussevõtumääras on viimase kahe aastaga toimunud kasv ja seda 11,4 %. 2023.aastal oli plastide ringlussevõtus väike langus, võrreldes 2022.aastaga, -1,45%. Peamine põhjus plastide ringlussevõtu kõikumises on tingitud nende keerukusest.

Paberi ringlussevõtus on olnud muutus 3,8%.

Puidu ringlussevõtt kahanes 2023.aastal, võrreldes 2022. aastaga -34,6%, kuid 2024. aastal kasvas võrreldes 2023.aastaga 20,74%. Puidu ringlussevõtumäära kõikumine on tingitud sellest, et väljundid puidu ringluseks on vähenenud.

Klaasi ringlussevõtumäära oleme suutnud viimase kolme aasta jooksul suurendada, kuid 2023. aastal oli klaasi ringlussevõtt võrreldes 2024. aastaga suurem.

Metallpakendite ringlus on viimase kolme aasta jooksul kahanenud turule laskmise mahtude vähenemise tõttu.

Lisaks eelnimetatule jälgime tulemuslikkust järgnevate tegevusnäitajate abil, millest anname alljärgnevalt täpsema ülevaate.

- **Pakendijäätmete ringlussevõtumäär materjali liigiti**-> kogu TVO klientide poolt turule lastud pakendijäätmete kogus võrrelduna TVO poolt ringlusse võetud pakendijäätmete kogusega (%).

Pakendijäätmete ringlussevõtu määr materjalide lõikes, aastatel 2022-2024, on toodud Tabel 8.

Tabel 8. Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (%) materjali liigiti viimase kolme aasta lõikes

Pakendi materjal	2022	2023	2024
Klaas	71%	79%	78%
Plast	45%	47%	51%
Paber- ja kartong	69%	69%	69%
Metall	86%	77%	67%
Puit	39%	26%	32%

- Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites-> kogu TVO poolt kogutud elanikkonna pakendijäätmed võrrelduna ainult tekkekohal kogutud pakendijäätmete kogusega. Tekkekohalt kogutakse pakendeid kortermajadest, eramajadest, kontoritest ja haridusasutustest.
- Tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (va rent) kulud)-> kogu avaliku pargi teenindamise kulud (v.a kogumisvahendite rent) võrrelduna tühisõitudeks tehtud kuludega. Tühisõite tehakse enamasti juhul kui kogumisvahendeid ei ole võimalik teenindada, kuna ligipääsu ei ole tagatud, kogumisvahendis on valed jäätmed või kogumisvahendid ei ole täitunud.

Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites ja tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (va rent) kulud) on toodud Tabel 9.

Tabel 9. Tühisõidu kulu osakaal (%) ning tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites (%)

Näitaja	2022	2023	2024
Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites	21,87%	53,99%	60,13%
Tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (v.a rent) kulud)	0,20%	0,63%	0,49%

Viimase kolme aasta fookuses on olnud pakendite tekkekohal kogumise suurendamine, mis on olnud tulemuslik. Kui 2022. aastal oli osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakenditest 21,87%, siis 2024. aastal oli osakaal 60,13%. Seda on toetanud koostöö omavalitsustega läbi korraldatud olmejäätmete veo pakendijäätmete kokku kogumine.

Tühisõidu kulukogu, protsentides, on viimase kolme aastaga suurenenud (2024.aastal on olnud väikene langus võrreldes 2023.aastaga) ja see on tekitanud meile uued väljakutsed ja tegeleme jooksvalt võimalike lahendustega.

Vastavus õigusaktide nõuetele

Põhitegevuste kui ka toetavate tegevuste läbiviimisel on oluline, et järgiksime meile kohalduvaid õiguslikke nõudeid. Selleks oleme loonud õiguslike nõuete registri, mis sisaldab endas kõiki olulisi õigusakte ja täpsemaid nõudeid, mida enda tegevustes peame järgima.

TVO tegevust reguleerivate õiguslike nõuete alla kuuluvad EV-s kehtivate keskkonna- ning töötervishoiu ja -ohutuse valdkonda reguleerivate õigusaktide nõuded, sh otsekohalduvad Euroopa Liidu õigusaktid ja asjakohased kohalikud haldusaktid.

TVO omab tegevusluba aastast 2009.

Peamised TVO tegevust reguleerivad õigusaktid on järgmised:

- Pakendiseadus
- Pakendiregistri põhimäärus
- Pakendiaktsiisi seadus
- Jäätmeseadus

TVO peab tagama oma klientide/pakendiettevõtjate Pakendiseaduses kehtestatud pakendijäätmete ringlussevõtu määrade täitmise. Vastavalt materjaliliigile on kohustus sihtarvude täitmiseks taaskasutada pakendimaterjale kalendriaastas vähemalt järgnevas ulatuses:

- 70 protsenti klaasijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 70 protsenti paberi- ja kartongijäätmete kogumassist, kusjuures 60 protsenti kogumassist ringlussevõetuna;

- 60 protsenti metallijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 55 protsenti plastijäätmete kogumassist, kusjuures 45 protsenti plastijäätmete kogumassist ringlussevõetuna ja 22,5 protsenti plastijäätmete kogumassist uuesti plastiks töödelduna;
- 45 protsenti puidujäätmete kogumassist, kusjuures 20 protsenti kogumassist ringlussevõetuna.

Meie tegevuste üle peavad järelevalvet: Keskkonnaamet, Maksu- ja Tolliamet ning finantsaudiitorid (majandusaastaruanne, pakendiaruanne). Aruande koostamise hetkeks ei ole järelevalveorganid 2024. a tegevuste kohta ettekirjutusi teinud.

Lisa 3. Alljärgnevalt on ära toodud TVO kõik olulised keskkonnaaspektid ning nende mõjud

Tegevus/teenus	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
Pakendite taaskasutuse korraldamine (strateegia valimine jm seotud tegevused)	Valesti valitud strateegia	R	O	Pakendid taaskasutamata Ebapiisavad finantsvahendid Seadusest tulenevad kohustused täitmata
	Kompetentsed töötajad	R	O	Tegevused tulemuslikud/strateegia ellu viidud
	Puudulikud finantsvahendid	R	O	Ostetud teenuste kulud jäävad katmata ning koostööpartnerite usaldus kaob Kohustused riigi ees jäävad täitmata, kaotame tegevusloa Negatiivne keskkonnamõju: kokku kogutud jäätmed jäävad käitlemata, ressursid raisatud. Teenindamata jäetud konteinerid reostavad ümbritsevat keskkonda
	Valesti valitud koostööpartnerid	R	O	Teenuse halb kvaliteet, teenusekasutajad loobuvad teenusest, mainekahju. Keskkonnamõju: pakendite ringlussevõtu asemel nende ladestamine
Pakendite taaskasutuse korraldamine (kogumisvahendid)	Vale disainiga kogumisvahend	A	O	Ava liiga väike - pakendid konteineri kõrval reostavad keskkonda Ava liiga suur - pakendikonteineris mittevastavad jäätmed vähendavad või takistavad taaskasutust Konteiner liiga väike - konteiner ajab üle ja tekitab keskkonnareostust Konteiner liiga suur - mittetäitunud konteineri juurde sõitmine tekitab liigset CO2 teket

Tegevus/teenus	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
	Kogutavad jäätmed ei ole taaskasutatavad	A	K	Vajalik transport kogumiskohast sorteerimisjaama ja sealt edasi kõrvaldamisse tekitab rohkem CO2 heidet kui need jäätmed transporditaks otse kõrvaldamisse Kui osa kogutud jäätmetest rikub ära ka taaskasutuseks sobiliku, siis läheb ressurss raisku
Pakendite taaskasutuse korraldamine (transport ja logistika)	Konteiner jääb teenindamata	A	K	Kui konteinerile ei pääse ligi, siis on põhjendamatu transport ja CO2 heide. Kui konteinerile ei pääse ligi tekib ületäitumine, mis tekitab keskkonnareostust.
	Üle/alatäitunud konteiner	A	K	Liiga väike konteiner - liiga harv logistika, konteiner ajab üle ja tekitab keskkonnareostust Liiga suur konteiner - liiga tihe logistika, mittetäitunud konteineri juurde sõitmine tekitab liigset CO2 teket
Pakendite taaskasutuse korraldamine (käitlus ja taaskasutus)	Kogutavate pakendijäätmete halb kvaliteet	A	K	Suur osa pakendijäätmetest ei jõua uuesti kasutusse
	Vale töökorraldus sorteerimisjaamas	A	K	Kõiki ringlusesse sobivaid materjale ei sorteerita välja ja kokku kogutud pakendijäätmed lähevad raisku
	Tagasiside pakendite kvaliteedi kohta	A	K	Kui tootjaid hoida infovoos millised pakendid on ringlussevõetavad ja millised mitte, siis saavad tootjaid pakendeid muuta ja ressursside ringlemine pareneb

Tegevus/teenus	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
	Pakendijäätmete ringlussevõtulahenduste puudumine	R	K	Kogutud ja välja sorteeritud pakendijäätmete (ressurss) ei jõua ringlusesse, taaskasutuskohutused jäävad täitmata
Keskkonnateadlikkuse kasvatamine	Vähene keskkonnateadlikkused	A	O	Teavitustegevusest tulenev tarbimise vähenemisest tulenev väiksem ressursikasutus Pakendijäätmete sorteerimise kasv toob kaasa suurema pakendijäätmete taaskasutuse
	Ebaselged juhised tarbijale	A	K/O	Kui sõnum on ebaselge, siis tarbija ei muuda enda käitumist ja pakendite korrektne sorteerimine ei kasva
Andmete haldus ja tegevuste administreerimine	Pakendidisaini parandamist motiveerivad teenustasu hinnad (ökomodulatsioon)	A	O	Suurenenud ringlussevõetavate pakendijäätmete kogus

Keskkonnaaruande kinnitamine

Bureau Veritas Eesti OÜ, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0002, kinnitab peale Tootjavastutusorganisatsioon OÜ keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2024. aasta keskkonnaaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis ja -auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, millega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud 26.09.2024.

Vahur Keerberg

EMAS tõendaja

Bureau Veritas Eesti OÜ